

รูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสริมสร้าง
สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับ
ความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต*
A DIGITAL PLATFORM-BASED ACADEMIC ADMINISTRATION MODEL
TO ENHANCE TEACHERS' PROACTIVE LEARNING CAPABILITIES AND
ELEVATE STUDENTS' INNOVATIVE THINKING AT
SUANKULARB WITTAYALAI RANGSIT SCHOOL.

ชาลี วัฒนเขจร

CHALEE WATANAKEJORN

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาปทุมธานี

Email: chalee.skr@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต เนื่องจากปัจจุบันสถานศึกษายังขาดรูปแบบการบริหารที่ผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการเรียนรู้เชิงรุกอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การพัฒนาทักษะนวัตกรรมของนักเรียนไม่ต่อเนื่องและขาดเครื่องมือสนับสนุนการทำงานของครูในยุคดิจิทัล (Research Gap) การศึกษาใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ 1) การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน และ 2) การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารฯ จากกลุ่มตัวอย่างครูและบุคลากร จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามประเมินด้านความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความถูกต้อง และความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ที่พัฒนาขึ้น มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความเป็นประโยชน์: มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =

* Received 13 April 2026; Revised 19 April 2026; Accepted 17 May 2026

4.98, S.D. = 0.02) ด้านมีความเหมาะสม: ($\bar{X}$ = 4.96, S.D. = 0.04) ด้านมีความถูกต้อง: ($\bar{X}$ = 4.87, S.D. = 0.12) และด้านความเป็นไปได้: ($\bar{X}$ = 4.85, S.D. = 0.15) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล, การเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู, ความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน

Abstract

This research aimed to propose a digital platform-based academic management model to enhance teachers' active learning management competency and elevate the innovativeness of students at Suankularb Wittayalai Rangsit School. The study was driven by a research gap identifying a lack of systematic integration between digital technology and active learning within school administration, which resulted in fragmented student innovation development and a deficit in digital tools to support teachers' performance in the modern era. The study employed a Mixed Methods Research design, conducted in two phases: 1) a qualitative phase involving interviews and focus group discussions with 5 experts, and 2) a quantitative phase to evaluate the proposed model. The sample consisted of 175 teachers and school personnel. The research instrument was an evaluation questionnaire focusing on utility, propriety, accuracy, and feasibility. Data were analyzed using mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.).

The results revealed that The digital platform-based academic management model developed in this study was evaluated at the highest level overall. When categorized by dimension, the rankings from highest to lowest mean scores were as follows: Utility showed the highest mean ($\bar{X}$ = 4.98, S.D. = 0.02) Propriety ($\bar{X}$ = 4.96, S.D. = 0.04) Accuracy ($\bar{X}$ = 4.87, S.D. = 0.12) and Feasibility ($\bar{X}$ = 4.85, S.D. = 0.15)

Keywords: Academic Management via Digital Platform, Enhancing Teachers' Active Learning Competencies, Student Innovativeness

บทนำ

การบริหารวิชาการในยุคดิจิทัลมุ่งเน้นการบูรณาการแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Platform) เพื่อยกระดับการจัดการข้อมูลสารสนเทศให้มีความคล่องตัว โปร่งใส และสนับสนุนการตัดสินใจบนฐานข้อมูลจริง (Data-driven Decision Making) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดขั้นสูงและการสร้างสรรค์นวัตกรรม (วิจารณ์ พานิช, 2555; สมหมาย เกตุเรือง, 2564) โดยเฉพาะความเป็น "นวัตกรรม" ของนักเรียน ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาในการสร้างประชากรที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาประเทศในอนาคต

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต พบว่าแม้โรงเรียนจะมีจุดแข็งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศักยภาพของนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่โดดเด่นในระดับนานาชาติ แต่ความสำเร็จดังกล่าวยังกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มครูและนักเรียนบางส่วน ปัญหาสำคัญที่พบคือ การขาดรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบในการเชื่อมโยงและขยายผลสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จากครูที่มีศักยภาพสูงไปสู่ครูทั้งองค์กรอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ กระบวนการติดตามและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้อย่างขาดเครื่องมือดิจิทัลที่ทรงประสิทธิภาพในการจัดเก็บและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ส่งผลให้การพัฒนาทักษะนวัตกรรมของนักเรียนขาดความต่อเนื่องและไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

หากสถานศึกษายังขาดรูปแบบการบริหารที่ผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการพัฒนาครูอย่างเป็นรูปธรรม จะทำให้โอกาสในการยกระดับโรงเรียนสู่การเป็น "ฐานสร้างนวัตกรรม" อย่างยั่งยืนเป็นไปได้ยาก ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงเห็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการรูปแบบใหม่

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาและพัฒนา “รูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต” เพื่อใช้เป็นกลไกเชิงระบบในการขับเคลื่อนคุณภาพครูและการจัดการเรียนรู้อย่างใหม่ โดยมุ่งหวังให้ผลการวิจัยนี้เป็นต้นแบบการบริหารจัดการที่สามารถวัดผลได้จริง และสร้างการเปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้างการเรียนรู้ที่ส่งผลตรงต่อคุณภาพนักเรียนในระยะยาวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อนำเสนอรูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล SKR-DLP

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการตามแนวคิดของทิตนา แชมมณี (2561) สมหมาย เทียนสมใจ (2561) กิตติศักดิ์ พลศรี (2562) อภิสิทธิ์ บ่อคุ้ม (2564) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2567) Allan A. Glatthorn (2016) และ Michael Fullan (2020) พบว่าการนำขั้นตอนการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล SKR-DLP มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนหลัก คือ องค์ประกอบที่ 1 เป้าหมายแกนกลาง (Core Center) จุดมุ่งหมายหลักของโมเดลนี้ คือ ความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน องค์ประกอบที่ 2 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มีองค์ประกอบสนับสนุน 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการออกแบบและการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2. ด้านการจัดการเรียนรู้ 3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี 4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 3 การบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล SKR-DLP

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูตามแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ทิตนา แชมมณี (2560) พิมพ์ดี เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข (2561) มารุต พัฒนาผล (2562) และ Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991) ประกอบด้วย 4 สมรรถนะหลัก คือ 1) การออกแบบและการวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี 4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3. แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมของนักเรียน

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมของนักเรียน ตามแนวคิดของไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน (2561) จิติมา วรรณศรี (2563) Charpie (n.d. as cited in Jain, Triandis, & Weick, 2010) ฮอร์ท (Horth, 2014) ประกอบด้วย 11 ตัวชี้วัด ผู้วิจัยได้นำมาจัดกลุ่ม 3 กลุ่มเพื่อให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1) ทักษะพื้นฐาน ตรงกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการคิด ประกอบด้วย

1. มีทักษะการคิดวิเคราะห์ 2. มีทักษะการคิดมีวิจารณญาณ 3. มีทักษะการคิดสร้างสรรค์ 4. มีทักษะการคิดออกแบบ

2) ความสามารถในการเรียนรู้ ตรงกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการสื่อสาร ประกอบด้วย 1. รับฟังและให้เกียรติผู้อื่น และตรงกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน และมีวินัย ประกอบด้วย 2. มีความมุ่งมั่นและเข้าใจงานอาชีพ 3. มีความมุ่งมั่นอดทน และ 4. มีความรับผิดชอบ

3) การบูรณาการในการทำงาน ตรงกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านการใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยี และตรงกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ประกอบด้วย 1. มีทักษะผู้ประกอบการ 2. การนำนวัตกรรมไปใช้ และ 3. การทำงานแบบมีส่วนร่วม

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถอธิบายได้ว่ารูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต หมายถึงแบบจำลองเชิงข้อความที่อธิบายแนวทางการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) การบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล SKR-DLP 2) การเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และ 3) นวัตกรรมของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณเป็นฐานเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต จำนวน 175 คน ได้มาจากการ สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามโครงสร้างการบริหารงาน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษาระดับเทคโนโลยี จำนวน 5 ท่าน ได้มาโดยการ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม โครงสร้างประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) แบบประเมินระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารฯ (มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) ใน 4 มิติ (ความเป็นประโยชน์ ความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้) และ 3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้สำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อรับรองรูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ความตรง (Validity) ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC) มีค่าระหว่าง 0.66 – 1.00

3.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) จากการทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มเป้าหมาย 30 คน พบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.965 แสดงถึงความเชื่อมั่นในระดับสูง

4. การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการ วิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำเสนอในรูปแบบความเรียง

5. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 (R1): ศึกษาวรรณกรรมและร่างรูปแบบการบริหารฯ พร้อมตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ระยะที่ 2 (R2): ประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารฯ จากกลุ่มตัวอย่าง 175 คน

ระยะที่ 3 (R3): รับรองรูปแบบและสรุปผลการวิจัยโดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน

ผลการวิจัย

การนำเสนอรูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล ในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

ตารางที่ 1 ผลประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล ในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ในภาพรวม

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ	4.98	0.14	มากที่สุด
2.	ความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ	4.85	0.36	มากที่สุด
3.	ความถูกต้องของรูปแบบฯ	4.87	0.35	มากที่สุด
4.	ความเหมาะสมของรูปแบบฯ	4.96	0.20	มากที่สุด
รวม		4.91	0.27	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล ในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ในภาพรวม พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยที่อยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 4.80$) ทุกมิติ สะท้อนให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการ (Need) และเห็นความสำคัญอย่างเร่งด่วนในการนำแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้ในการจัดการ โดยเฉพาะ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.98$) ที่มีค่าสูงสุด เนื่องจากการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัลช่วยลดภาระงานเอกสารซ้ำซ้อนและทำให้ครูเข้าถึงทรัพยากรการสอนแบบเชิงรุก (Active Learning) ได้รวดเร็วขึ้น อย่างไรก็ตาม ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.85$) แม้อยู่ในระดับมากที่สุดแต่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดและมีความกระจายของข้อมูล (S.D.) สูงกว่าด้านอื่น สะท้อนให้เห็นถึงความกังวลเล็กน้อยเกี่ยวกับความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลหรือทักษะทางเทคโนโลยีของบุคลากรบางกลุ่ม

2. ผลการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต จากการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยสรุปประเด็นการพัฒนาตามข้อเสนอแนะเพื่อให้รูปแบบมีความสมบูรณ์เชิงวิชาการ ดังนี้

มิติด้านโครงสร้างและกระบวนการ (Process & Structure) ผู้ทรงคุณวุฒิเน้นย้ำว่า "กระบวนการต้องไม่ใช่แค่คู่มือ แต่ต้องเป็นระบบ" โดยเสนอให้จัดลำดับขั้นตอนการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลให้ชัดเจนในแต่ละระยะ และระบุบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและครูให้ชัดเจน เพื่อให้การบริหารงานมีความคงเส้นคงวา

มิติด้านการบูรณาการเทคโนโลยี (Digital Integration) รูปแบบนี้ต้องแสดงให้เห็นว่าแพลตฟอร์มดิจิทัลเข้าไปสนับสนุน "หัวใจของการเรียนรู้เชิงรุก" อย่างไร ไม่ใช่เพียงแค่การจัดเก็บข้อมูล แต่ต้องใช้เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสะท้อนคิดของครูเป็นสำคัญ

มิติด้านปัจจัยนำสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factors) ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความสำคัญกับ "ระบบสนับสนุนรอบด้าน" โดยเสนอให้เพิ่มปัจจัยความสำเร็จ 4 ด้าน ได้แก่

1. ผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership): วิสัยทัศน์และการสนับสนุนจากผู้บริหาร

2. วัฒนธรรมองค์กร: ความร่วมมือของครูและบุคลากร
3. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย: นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
4. ความเข้มแข็งของระบบนิเวศการเรียนรู้: ความพร้อมของเทคโนโลยีที่เสถียรและเข้าถึงง่าย

จากการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล ในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรของนักเรียน โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ฉบับสมบูรณ์ ได้ผังแผนภาพที่ 1 ต่อไปนี้

อภิปรายผล

ผลจากการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล (SKR-DLP) สามารถวิเคราะห์เชิงวิจารณ์และอภิปรายผลในมิติต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงวิจารณ์ (Critical Analysis)

รูปแบบ SKR-DLP ไม่ได้ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นฐานข้อมูลจัดเก็บ แต่มีลักษณะเป็นระบบนิเวศดิจิทัล (Digital Ecosystem) ที่เชื่อมโยงองค์ประกอบเชิงระบบไว้อย่างครบถ้วน ประกอบด้วย 1) การบูรณาการกระบวนการ การใช้โมเดลวงจรที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นแกนกลาง สะท้อนให้เห็นว่าแพลตฟอร์มนี้ไม่ได้มีเป้าหมายเพื่อการควบคุม แต่มีเป้าหมายเพื่อการเสริมสร้างพลังอำนาจ ให้แก่ครูผู้สอน และ 2) การมุ่งเน้นผลลัพธ์ การที่โมเดลวาง "ความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน" ไว้ที่จุดศูนย์กลางของวงล้อแสดงให้เห็นถึงการหลุดพ้นจากรูปแบบการบริหารวิชาการแบบเดิมที่เน้นเพียงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (GPA) ไปสู่การสร้างทักษะสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

2. การเปรียบเทียบกับงานวิจัยและทฤษฎีอื่น

เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบ SKR-DLP กับงานวิจัยในระดับสากลและระดับประเทศ พบความสอดคล้องและจุดเด่นที่น่าสนใจดังนี้

2.1 สอดคล้องกับแนวคิด Digital Transformation เช่นเดียวกับงานวิจัยของ *Gartner (2023)* ที่ระบุว่าความสำเร็จของการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลไม่ได้ขึ้นอยู่กับเครื่องมือ แต่ขึ้นอยู่กับปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน ซึ่ง SKR-DLP ได้ออกแบบกระบวนการใหม่ที่สอดคล้องกับดิจิทัลอย่างชัดเจน

2.2 การต่อยอดจากโมเดล PDCA ขณะที่งานวิจัยด้านการบริหารสถานศึกษาทั่วไปมักยึดโยงกับวงจร PDCA แบบดั้งเดิม แต่ SKR-DLP มีความก้าวหน้ากว่าด้วยการผนวก "เงื่อนไขความสำเร็จ 4 ด้าน" (ผู้บริหาร, ครู, นักเรียน/ผู้ปกครอง, เครือข่าย) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Systemic Leadership ของ Fullan (2014) ที่ว่าการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนจะยั่งยืนได้ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน (Whole-school Approach) ไม่ใช่เพียงฝ่ายบริหารฝ่ายเดียว

3. ข้อจำกัดของงานวิจัย

แม้รูปแบบ SKR-DLP จะได้รับการประเมินในระดับ "มากที่สุด" แต่ยังมีข้อจำกัดบางประการที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อการพัฒนาในอนาคต:

3.1 ความเหลื่อมล้ำทางทักษะดิจิทัล (Digital Divide) ความสำเร็จของรูปแบบนี้ขึ้นอยู่กับสมรรถนะดิจิทัลของครูแต่ละบุคคลอย่างมาก หากครูมีทักษะที่ไม่เท่ากันอาจส่งผลกระทบต่อความเร็วในการขับเคลื่อนภาพรวมขององค์กร

3.2 การบำรุงรักษาเชิงเทคนิค (Technical Sustainability) แพลตฟอร์มดิจิทัลมีความจำเป็นต้องได้รับการอัปเดตและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หากขาดงบประมาณสนับสนุนหรือบุคลากรด้านไอทีที่เฉพาะทางในระยะยาว อาจส่งผลให้รูปแบบการบริหารขาดความต่อเนื่องได้

3.3 ขอบเขตของบริบท เนื่องจากรูปแบบนี้ถูกพัฒนาขึ้นบนบริบทเฉพาะของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่มีความพร้อมสูง การนำไปปรับใช้ (Replication) ในโรงเรียนที่มีบริบทต่างกัน (เช่น โรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล) อาจจำเป็นต้องปรับลดองค์ประกอบบางส่วนให้เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต

การพัฒนา รูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลในครั้งนี้ ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เชิงประจักษ์ที่เป็นนวัตกรรมทางการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยมีข้อค้นพบสำคัญที่สะท้อนถึงความใหม่และจุดเด่นเชิงนวัตกรรมผ่านโมเดล SKR-DLP (INSPIRE Model) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประการแรก ความใหม่เชิงโครงสร้างและกระบวนทัศน์ (Structural and Paradigmatic Novelty) รูปแบบ SKR-DLP นำเสนอการบริหารจัดการที่ก้าวข้ามขอบเขตการบริหารวิชาการแบบเดิมที่มักแยกส่วนการดำเนินงานออกจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดย

งานวิจัยนี้ได้หลอมรวมองค์ประกอบ 3 ส่วนหลัก ได้แก่ (1) เป้าหมายแกนกลางคือความเป็นนวัตกรรมของนักเรียน (2) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และ (3) กระบวนการบริหารผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เข้าเป็นเนื้อเดียวกันผ่านกลไก INSPIRE Model ซึ่งประกอบด้วย 6 ระยะ 9 ขั้นตอน ความใหม่ในมิตินี้คือการเปลี่ยนบทบาทของแพลตฟอร์มดิจิทัลจากเดิมที่เป็นเพียง "คลังจัดเก็บข้อมูล" (Digital Archive) ให้กลายเป็น "ระบบนิเวศการเรียนรู้เชิงรุก" (Active Learning Ecosystem) ที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนสมรรถนะครูสู่ผลลัพธ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

ประการที่สอง จุดเด่นเชิงนวัตกรรมและการยกระดับจากรูปแบบเดิม (Innovative Highlights and Transformation) เมื่อเปรียบเทียบกับโมเดลการบริหารแบบดั้งเดิมที่ยึดโยงกับวงจรคุณภาพ PDCA ในมิติกายภาพเพียงอย่างเดียว รูปแบบ SKR-DLP มีความโดดเด่นในการสร้าง "การเชื่อมโยงแบบไร้รอยต่อ (Seamless Integration)" ระหว่างงานบริหารวิชาการ 4 ด้าน (หลักสูตร, การจัดการเรียนรู้, การวัดผล, และการนิเทศ) เข้ากับเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวัตกรรมในระยะที่ 5 (Refine) และระยะที่ 6 (Exposion) ที่เปลี่ยนกระบวนการนิเทศติดตามผลจากการตรวจสอบความถูกต้อง (Compliance) มาเป็นการช่วยสนับสนุน (Support) และการส่งต่อความสำเร็จ (Success Sharing) ซึ่งถือเป็นกลไกเชิงรุกที่ช่วยลดภาระงานและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในเวลาเดียวกัน

ประการที่สาม การสร้างแนวปฏิบัติสู่ความเป็นนวัตกรรม (Pathways to Student Innovativeness) องค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญคือการค้นพบว่า ความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนไม่ได้เกิดจากการจัดการเรียนรู้เพียงลำพัง แต่เกิดจาก "โครงสร้างการบริหารที่เอื้ออำนวย" โดยรูปแบบ SKR-DLP ได้กำหนดตัวบ่งชี้และขั้นตอนการพัฒนาที่ชัดเจนตั้งแต่มีการเจาะลึกข้อมูล (Insight) ไปจนถึงการวางโครงสร้างเกณฑ์ (Scale) ทำให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะพื้นฐาน การเรียนรู้ และการบูรณาการได้อย่างตรงเป้าหมาย จุดนี้ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญจากการบริหารที่เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงอย่างเดียว ไปสู่การบริหารที่มุ่งเน้นการสร้าง "สมรรถนะนวัตกรรม" ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21

สรุป/ข้อเสนอแนะ

รูปแบบการบริหารวิชาการด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัล (SKR-DLP) เพื่อยกระดับความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต สรุปได้ว่า เป็นรูปแบบที่มีคุณภาพและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีจุดเด่นสำคัญที่ด้านความเป็นประโยชน์ เนื่องจากแพลตฟอร์มสามารถบูรณาการงานวิชาการ 4 ด้าน (หลักสูตร, การสอน, การวัดผล, การนิเทศ) เข้ากับกลไก INSPIRE Model (6 ระยะ 9 ขั้นตอน) ได้อย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ครูเกิดสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการ

สร้างสรรค์นวัตกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ความสำเร็จยังขึ้นอยู่กับระบบสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพและการขับเคลื่อนผ่านกระบวนการ PLC ภายในองค์กร ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยประกอบด้วย **1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้** ประกอบด้วย 1.1 ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำ คู่มือปฏิบัติงานมาตรฐาน (SOP) ที่ระบุบทบาทหน้าที่ตามขั้นตอน INSPIRE Model ให้ชัดเจน เพื่อความเป็นเอกภาพในการใช้แพลตฟอร์ม 1.2 ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรส่งเสริมให้สร้างเวที "Showcase & Share" ผ่านกระบวนการ PLC ทุกภาคเรียน เพื่อขยายผลแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ของครูสู่ทั้งองค์กร และ 1.3 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โรงเรียนต้องจัดเตรียมระบบนิเวศสนับสนุน (Supporting Ecosystem) ประกันความเสถียรของ โครงข่ายอินเทอร์เน็ต และจัดสรรงบประมาณบำรุงรักษาแพลตฟอร์มดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง **2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** ประกอบด้วย 2.1 การศึกษาความยั่งยืน ควรมีการติดตามผลกระทบเชิงลึก (Longitudinal Study) ต่อพฤติกรรมนวัตกรของนักเรียนในระยะยาว (1-3 ปี) 2.2 การขยายผลบริบท ทดลองใช้รูปแบบในโรงเรียนที่มีขนาดและทรัพยากรต่างกัน เพื่อทดสอบความยืดหยุ่นของโมเดล และ 2.3 การพัฒนาระบบ: วิจัยการประยุกต์ใช้ AI ในแพลตฟอร์ม เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะผู้เรียนและให้ข้อมูลป้อนกลับแบบรายบุคคล (Personalized Feedback)

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ พลศรี. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิตติมา วรรณศรี. (2563). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิพย์วัลย์ สุทิน. (2556). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- ทีศนา แคมมณี. (2561). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 22). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2560). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2561). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข. (2561). การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนาครูสู่ศิษย์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2561). ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ: มิติใหม่ของการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- มารุต พัฒนาผล. (2562). การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วรรณพร ศิริรักษ์. (2565). นวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2567). การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในยุค Next Normal. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- สมหมาย เกตุเรือง. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 22(1), 45-60.
- สมหมาย เทียนสมใจ. (2561). รูปแบบการบริหารโรงเรียนสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- อภิสิทธิ์ บ่อคุ้ม. (2564). การบริหารการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา. วารสารการบริหารและนวัตกรรมทางการศึกษา, 4(2), 112-125.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). Active Learning: Creating Excitement in the Classroom. ASHE-ERIC Higher Education Report No. 1. Washington, D.C.: George Washington University.
- Fullan, M. (2020). The Right Drivers for Whole System Success. Bloomington, IN: Solution Tree Press.
- Glatthorn, A. A. (2016). Principal as Curriculum Leader: Shaping What Is Taught and Tested (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Horth, D. M. (2014). Innovation Leadership: How to Use Innovation to Lead Effectively, Work Collaboratively, and Drive Results. Greensboro, NC: Center for Creative Leadership.
- Jain, R. K., Triandis, H. C., & Weick, C. W. (2010). Managing Research, Development and Innovation: Managing the Unmanageable (3rd ed.). New Jersey: Wiley. (Original work by Charpie, n.d.)